

Sergi Pàmies

Hernan Gurguí

Si tingués molts diners i una productora, compraria els drets del llibre *El missatger del fred*, de Xavier Juncosa (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Biblioteca Serra d'Or) i en faria una superproducció de colló de mico. D'entrada, el projecte semblaria la típica pel·lícula sobre guerres i postguerres però, en realitat, seria una altra cosa, molt espectacular i amb localitzacions reals i moviments massius de figurants (lluny de la sobrietat de *Le temps et la distance*, el documental sobre la mateixa història). Al llibre, Juncosa hi explica la vida del seu avi Hernan Gurguí, un bergant de Gràcia, gandul i seductor, que va córrer el món i el segle XX, que potser va conèixer l'escriptor Evelyn Waugh, que potser va formar part d'una delegació que va assistir a la coronació de l'emperador Haile Selassie per, en nom de Barcelona, dur-li un regal simbòlic i altres potser d'extravagants i magnètics.

El relat inclou un sentiment permanent d'impotència: no aconseguir respondre totes les preguntes, sobretot quan, sense cap coherència ideològica, Gurguí s'apunta a la División Azul i, amb la mateixa incoherència, en deserta poc després. El narrador es defineix a través de les hipòtesis i les interpretacions de les certes i també de les peces perdudes del trencaclosques. Amb meticulositat d'artesà i rampells de justícia retroactiva, Juncosa ens descobreix un personatge que comença essent un peixater poc vocacional i que acaba al Sudan, al Iemen, a la Xina.

El moment més tintinesc d'aquesta epopeia, però, és quan, des de Singapur, Gurguí escriu als seus familiars. En una prosa poc ortogràfica, els explica que, a més de negociar la importació massiva de sorra per fabricar vi-

dre, també ha emparaulat un negoci p e r comercialitzar... sirenes. Però no sirenes d'ambulància sinó sirenes de mar. Gurguí té la convicció, inversemblant però d'una gran força narrativa, d'haver trobat la gallina

Amb diners i una productora, compraria els drets del llibre 'El missatger del fred' i en faria una superproducció

dels ous d'or (sense adonar-se de la càrrega poètica de la imatge: un xitxarel·lo de Gràcia organitzant, sense cap mala fe sensacionalista ni paranormal, el primer contingent de fauna mitològica transoceànica).

Més endavant, el llibre recupera un pols més convencional. Hi ha fracassos familiars i una guerra que, com a fet diferencial, aporta la misteriosa desaparició de Gurguí en la infinitat soviètica. I aleshores el protagonista es converteix en un desertor, carn de llegenda i de silenci, desaparegut, fins que... Bé, em sumaré a la moda monyes de no explicar el final i no parlaré del gir argumental –no sé si real o imaginat: sovint la ficció ajuda a tancar els interrogants massa dolorosos– que resol aquesta gran història.